

Gimnazjum nr 2

im. Armii Krajowej w Kwidzynie

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYCZNY

na lata 2016 - 2019

www.gim2.kwidzyn.ids.pl

gim2@gim2.kwidzyn.ids.pl

Program profilaktyki jest spójny z programem wychowawczym i ma na celu wszechstronny rozwój ucznia, obejmuje swoim działaniem wszystkich uczniów szkoły.

AKTY PRAWNE

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 283 z późn. zm.).
2. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526).
3. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r. poz. 532).
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. poz. 977 z późn. zm.).
5. 14. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz.124).
6. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 298).
7. 15. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości w przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2013 r. poz. 1563).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 6 sierpnia 2015 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz.U. z 2015 r., poz. 1214).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1113).
10. . Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2014 r., poz. 382).
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. z zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r., poz. 1249).
12. Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. z 2010 r., nr 127, poz. 857).
13. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375).
14. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).
15. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2015 r. poz. 332); 23. Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169).
16. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. 2015, poz.1113)
17. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 r. w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 – 2016 (Dz.U. z 2011 nr 78 poz. 428).
18. Uchwała Nr 130/2014 Rady Ministrów z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie przyjęcia rządowego programu na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”.

19. Uchwała Nr 89/2015 Rady Ministrów z dnia 23 czerwca 2015 r. w sprawie Rządowego programu wspomaganie w latach 2015-2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach - „Bezpieczna+”.
20. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).
21. Statut Gimnazjum nr 2 im. Armii Krajowej

Wstęp

Profilaktyka szkolna to działania mające na celu zapobieganie niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się uczniów. Obejmuje eliminowanie czynników zachowań ryzykownych oraz wzmacnianie działań chroniących przed niepożądanymi zjawiskami. Ma szczególne znaczenie wśród młodych ludzi, w których rozwija się ustalanie hierarchii wartości, kształtują się relacje z innymi ludźmi, buduje się poczucie pewności siebie. Program będzie wspomagał wychowawczą rolę rodziny, prawidłowy rozwój uczniów oraz wskazywał sytuacje podejmowania działań interwencyjnych w sytuacji zdiagnozowanych zagrożeń.

W zakresie profilaktyki uniwersalnej obejmuje:

- promowanie zdrowego stylu życia i zdrowego odżywiania;
- informowanie o skutkach zachowań ryzykownych;
- wspieranie rozwoju zaspokajania potrzeb własnych;
- nawiązywanie prawidłowych relacji z rówieśnikami i dorosłymi;
- zdobywanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i rozwiązywanie konfliktów

W zakresie profilaktyki selektywnej obejmuje:

- działania umożliwiające wczesną identyfikację osób z grupy podwyższonego ryzyka;
- współpracę ze specjalistami;
- zajęcia socjoterapeutyczne;
- poradnictwo rodzinne.

W zakresie profilaktyki wskazującej obejmuje:

- wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych
- wspieranie uczniów, którzy przejawiają zachowania ryzykowne, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności działań wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych wśród uczniów, ich rodziców (opiekunów) oraz nauczycieli i pracowników szkoły na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkole.

Cele szczegółowe:

- 1. Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły, m.in. przez:**
  - kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli, rodziców i uczniów,
  - zwiększanie świadomości uczniów na temat powstawania, funkcjonowania, przejawów i skutków dyskryminacji oraz narzędzi ich zwalczania,
  - integrowanie środowiska szkoły, w tym uczniów z niepełnosprawnościami, przewlekłe chorych odmiennych kulturowo,
  - rozwijanie kompetencji społecznych uczniów, wspieranie ich działalności wolontarystycznej,
  - Wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,

- rozwijanie potencjału szkoły w zakresie bezpiecznego funkcjonowania uczniów,
- rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli i rodziców,
- zwiększanie roli rodziców w szkole,
- współpraca z instytucjami wspierającymi działania szkoły z zakresu profilaktyki i bezpieczeństwa: policją, prokuraturą, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, pełnomocnikiem burmistrza ds. profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom.

2. Zapobieganie problemom i sytuacjom problemowym młodzieży, m.in. przez:

- działania uprzedzające mające na celu przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów,
- profilaktykę agresji i przemocy, w tym cyberprzemocy,
- profilaktykę uzależnień od gier komputerowych, Internetu, hazardu,
- kształtowanie umiejętności uczniów w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym, w szczególności tzw. nowych mediów.
- rozwiązywanie kryzysów rozwojowych i życiowych uczniów, m.in. związanych z wyjazdami rodziców za granicę w celach zarobkowych, a także przemocą w rodzinie,
- *rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych, społecznych i życiowych wśród uczniów(samokontrola, radzenie sobie ze stresem, rozpoznawanie i wyrażanie własnych emocji).*

3. Promowanie zdrowego stylu życia wśród młodzieży, m.in. przez:

- *zdobycie przez uczniów wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania działań prozdrowotnych*
- *ukierunkowanie uczniów na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi,*
- tworzenie i realizowanie całościowej polityki w zakresie zdrowego żywienia i aktywności fizycznej w szkole,
- tworzenie warunków do prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego uczniów.

4. Mobilizowanie uczniów do systematycznego uczęszczania na zajęcia lekcyjne, m. in. przez:

- bieżące monitorowanie frekwencji uczniów,
- poznanie czynników wpływających na niską frekwencję uczniów,
- stosowanie w szkole jednolitego systemu usprawiedliwień nieobecności i zwolnień z zajęć,
- zapoznanie uczniów i rodziców z zasadami usprawiedliwiania nieobecności i zwolnień z zajęć oraz systemem kar i nagród związanych z frekwencją,
- uświadomienie uczniom szczególnego wpływu liczby godzin nieusprawiedliwionych na osiągnięte wyniki w nauce oraz na ocenę zachowania,
- uświadomienie wpływu nieobecności na możliwość nieuzyskania promocji do następnej klasy,
- bieżące informowanie rodziców o wagarach dziecka
- nagrody książkowe na koniec roku szkolnego dla uczniów o 100% frekwencji.

Spodziewane efekty:

1. Podwyższanie wyników w nauce i wzrost frekwencji na zajęciach szkolnych.
2. Umiejętność dokonywania właściwych wyborów w trudnych sytuacjach życiowych.
3. Świadomy udział uczniów w różnych formach spędzania czasu wolnego.
4. Rozwój u młodzieży pasji i zainteresowań, umiejętności współpracy w zespole, wrażliwości na potrzeby innych.
5. Wzrost bezpieczeństwa na terenie szkoły.
6. Zapewnienie różnorodnej pomocy potrzebującym.
7. Lepsze relacje między uczniami – nauczycielami – rodzicami.
8. Większa świadomość zagrożeń wynikających z uzależnienia od papierosów, alkoholu, narkotyków.

9. Wykształcenie umiejętności wśród uczniów radzenia sobie z uzależnieniem i skutecznego szukania pomocy.
10. Zwrócenie większej uwagi uczniów na dbałość o swoje zdrowie i podejmowanie środków zaradczych w sytuacjach zagrożenia

Działania profilaktyczne skierowane do rodziców/opiekunów uczniów

I. Poszerzenie wiedzy na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz usprawnienie umiejętności rozpoznawania przejawów zachowań ryzykownych wśród młodzieży; dostarczenie rodzicom aktualnej wiedzy dotyczącej pomocy specjalistycznej, zwłaszcza w zakresie przeciwdziałania używaniu środków i substancji psychoaktywnych

Formy realizacji

- *przeprowadzony przez specjalistę warsztat tematyczny dotyczący uzależnień od substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze, substancje zmieniające świadomość i zachowanie)*
- *ulotki i foldery informacyjne dotyczące zagrożeń związanych z narkotykami dostępne dla rodziców uczniów na tablicy przed gabinetem pedagoga/psychologa szkolnego*
- *poradnictwo i informowanie o dostępnych specjalistycznych formach pomocy w ramach dyżurów dla rodziców i opiekunów uczniów*
- *zajęcia warsztatowe z zakresu profilaktyki używania substancji i środków psychoaktywnych prowadzone przez pedagoga/psychologa szkolnego w ramach zebrań dla rodziców*

II. Uświadamianie zagrożeń związanych z okresem dorastania oraz podnoszenie poziomu wiedzy na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego w okresie adolescencji

Formy realizacji

- *indywidualna psychoedukacja rodziców/opiekunów prowadzona w czasie dyżurów pedagoga, psychologa szkolnego oraz psychologa z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej*

III. Uświadomienie konsekwencji prawnych związanych z naruszaniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz procedur postępowania obowiązujących w sytuacji zagrożenia uzależnieniami

Formy realizacji

- *przekazanie informacji dotyczących w/w konsekwencji prawnych oraz procedur postępowania podczas zebrań dla rodziców*
- *ulotki i foldery informacyjne dostępne dla rodziców uczniów na tablicy przed gabinetem pedagoga/psychologa szkolnego*

Działania profilaktyczne skierowane do wszystkich uczniów, w tym działania z udziałem instytucji i organizacji pozaszkolnych oraz społeczności lokalnej

I. Kształtowanie umiejętności uczniów pozwalających na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku cyfrowym

Formy realizacji

- *warsztaty tematyczne w klasach dotyczące bezpiecznego korzystania z sieci, mediów społecznościowych, używania mediów elektronicznych, zagrożenia*

cyberprzemocą i cyberbullingiem; przeprowadzenie badań ewaluacyjnych określających zagrożenie cyberbullingiem

II. Przeciwdziałanie mowie nienawiści w sieci internetowej poprzez edukację o prawach człowieka

Formy realizacji/termin realizacji

- *godziny z wychowawcą poświęcone problematyce praw człowieka, przeciwdziałaniu dyskryminacji i mobbingowi ulotki, foldery i materiały informacyjne o tematyce praw człowieka, przeciwdziałaniu mowie nienawiści w sieci dostępne na tablicy przed pokojem pedagoga/psychologa szkolnego*

III. Propagowanie postawy otwartości na drugiego człowieka, działania na rzecz społeczności lokalnej

Formy realizacji

- *działania charytatywne i wolontariat (m.in. współpraca z DPS-em, z hospicjum, z warsztatami terapii zajęciowej, ze schroniskiem dla zwierząt)*

IV. Pobudzanie aktywnego podejścia do działań profilaktycznych; tworzenie pozytywnej atmosfery wokół projektów mających na celu propagowanie działań profilaktycznych, wspieranie inicjatyw uczniowskich w zakresie profilaktyki

- *współpraca psychologa, pedagoga z wychowawcami mająca na celu określenie bieżących potrzeb w zakresie profilaktyki*
- *umieszczenie na stronie internetowej szkoły informacji o realizowanych działaniach profilaktycznych*

V. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w szkole poprzez działania systemowe (przy współpracy z m. in. Komendą Policji, strażą miejską, świetlicami środowiskowymi)

Formy realizacji

- *elementy programu Archipelag Skarbów (profilaktyka uniwersalna)*

Działania profilaktyczne skierowane do nauczycieli

I. Usprawnienie umiejętności dostosowywania wymagań edukacyjnych do indywidualnych możliwości psychofizycznych oraz potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów posiadających orzeczenie lub opinię wydaną przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną; przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym; podniesienie poziomu wiedzy nauczycieli na temat prawidłowości rozwoju oraz zaburzeń zdrowia psychicznego w okresie adolescencji

Formy realizacji

- *przeprowadzenie spotkania informacyjno – szkoleniowego przez psychologa z PPP*

II. Poszerzenie wiedzy na temat używania substancji i środków psychoaktywnych oraz usprawnienie umiejętności rozpoznawania przejawów zachowań ryzykownych wśród młodzieży

Formy realizacji

- *przeprowadzenie przez specjalistę warsztatu tematycznego dotyczącego uzależnień od substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze, substancje zmieniające świadomość i zachowanie)*

III. Doskonalenie umiejętności zawodowych nauczycieli w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w sytuacjach używania substancji psychoaktywnych oraz podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych

Formy realizacji

- *spotkanie szkoleniowo-informacyjne dotyczące sposobów podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej oraz procedur postępowania w sytuacji używania substancji i środków psychoaktywnych przeprowadzone przez pedagoga i psychologa szkolnego*
- *udział pedagoga/psychologa szkolnego w specjalistycznych szkoleniach i konferencjach z zakresu profilaktyki, w tym profilaktyki narkomanii*
- realizacja elementów programu Szkolna Interwencja Profilaktyczna (profilaktyka selektywna)

EWALUACJA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

Szkolny Program Profilaktyki podlega ewaluacji przez sporządzanie sprawozdania rocznego, opisującego działanie programu.

SPOSOBY I ŚRODKI EWALUACJI:

- Stała obserwacja zachowania uczniów,
- Analiza dokumentacji klasowej i szkolnej,
- Analiza prac wykonanych przez uczniów,
- Ankiety dla uczniów, rodziców, nauczycieli,
- Sondáže, wywiady, rozmowy

Ewaluacji programu dokonuje zespół wychowawczy. Corocznie zespół podejmuje decyzje o wyborze obszaru ewaluacji, doboru grupy badawczej, sposobu jej przeprowadzenia i wyboru środków. Zespół przedstawia wyniki ewaluacji Radzie Pedagogicznej zgodnie z harmonogramem pracy rocznej.